

1. Argibide orokorrak

Biztanleria (2017):	5.049
Zabalera:	1,1 km ²
Nafarroa2000 zer eskualdetakoa:	Iruña (ikus mapa)
Udalerriak:	Pamplona/Iruña (distrito-sección: 04-012 a 04-013 y 04-026)

2. Komunitatea eta osasuna

Etxabakoizko eskualde oinarrizkoa Iruñeko udalerrian dago kokatua, Arga ibaiaren ezker aldean, eta bertako biztanleriaren piramideak erraboil itxura du; 45etik 55 urte bitarteko biztanleak dira nagusi. Etxabakoizko eskualde oinarrizkoak txikienetakoak ditu jaiotza tasa (%6,8) eta zahartzaroko mendekotasun indizea (%24,1), eta handienetakoak, berriz, 14-19 urteko amak dituzten jaioberrien tasa (%14,4), muturreko pobreziaaren arrisku tasa (%15,7) eta bakarrik bizi diren 80 urte edo gehiagoko emakumezkoen etxeen portzentajea (%44,9).

Etxabakoizkoa dago emaitza hoberenak agertzen dituzten eskualde oinarrizkoen %25en artean, haurren obesitatearen prebalentziari dagokionez (%2,9). Kontrara, emaitza okerrenak agertzen dituzten eskualde oinarrizkoen %25en artean dago 6 hilabetetan amagandik edoskitzen duten hurrei dagokienez (%52,9), urteko kontrol erregistratua duten diabetikoen eta hipertentsiodunen portzentajeari

dagokionez (%62,6 eta %51,5, hurrenez hurren) eta antsiolitiko eta antidepresiboen kontsumoari dagokionez (%18,3 emakumezkoetan eta %9,9 gizonezkoetan). Kontuan hartu beharra dago Zizur eta Etxabakoitz bi eskualde berezietan banatu berri direla; hori dela eta, Bizimoduei, Gaixotasun-tasari, Osasun Sistemari eta Hilkortasunari buruzko datuak elkartuak dira oraindik bi eskualdeetarako.

Nafarroa2000 zonifikazioan Etxabakoizko eskualde oinarrizkoa Iruñeko eskualdean dagoenez, aurrekoek gain, ondoko orrialdeko irudian agertzen dira Iruñeari dagozkion adierazleak, bizimoduei, enpleguari eta ikasketa mailari buruzko inkestetatik ateraeak. Horien arabera, eskualdeko gazteen %39,1ek diote alkohol kontsumo intentsiboak egiten dituztela (binge drinking) eta %20,8k kontsumitzen dute tabakoa egunero.

3. Osasunerako baliabideak

Komunitatean osasunerako aktiboak daude, hay da, Osasuna eta ongizatea mantentzeko eta sortzeko pertsonak, komunitateek eta herriek duten gaitasuna indartzen ahal duten baliabideak (salutogenesia).

[-> Ikus eskualdeko aktiboaren mapa](#)

4. Adierzleen laburpena

Ondoko irudian agertzen dira, adierzle sorta baterako, eskualdeko balioak (puntu gorria) Nafarroako batez bestekoaren aldean (barra bertikala) eta Nafarroako eskualde oinarrizkoen multzoaren aldera. ADierazleen deskribapen zehatzagorik nahi izanes gero ikus daitezke haien [banakako fitxak](#), behatokiaren webgunean.

Grupo	Indicador	Periodo	Nº casos		Valor		Media		Mejor
			Zona	Zona	Zona	Navarra	Peor		
Faktore soziodemografikoak	1. Jaiotza tasa	2015	36	6,8	9,4	3,7		27,0	
	2. 14-19 urteko ama duten jaioberriak	2011-2015	12	14,4	5,4	16,7		0,0	
	3. Gehienez ere lehen mailako ikasketak dituzten gazteak #	2011	1.429	8,2	9,2	15,7		6,7	
	4. Langabezia tasa #	2016	-	12,8	12,5	14,5		7,9	
	5. Muturreko pobrezia arriskuaren tasa	2015	-	15,7	8,8	16,6		4,7	
	6. Zahartzaroko mendekotasun indizea	2016	853	24,1	29,5	63,9		2,7	
	7. Bakarrik bizi diren > 80 urteko emakumezkoen etxeak	2016	-	44,9	39,0	49,1		15,8	
	8. Bakarrik bizi diren > 80 urteko gizonezkoen etxeak	2016	-	18,2	19,1	35,1		10,3	
Bizimoduak	9. Partez edo guztiz amagandik edoskitzen duten 6 hilabeteko	2015	138	52,9	61,2	44,4		80,0	
	10. Sedentarisinoa gazteetan (14-29 urte) #	2013	142	19,2	20,2	27,5		16,0	
	11. Alkoholaren kontsumo intentsiboa gazteetan (14-29 urte) #	2013	332	39,1	37,8	45,1		28,2	
	12. Tabakoaren kontsumoa gazteetan (14-29 urte) #	2013	179	20,8	22,6	28,4		19,6	
	13. Tabakoaren eguneroko kontsumoa #	2012	141	19,2	20,5	25,0		19,2	
	14. Antsiolitikoen eta antidepressiboen kontsumoa emakumezkoetan	2016	1650	18,3 *	17,7	21,9		11,7	
	15. Antsiolitikoen eta antidepressiboen kontsumoa gizonezkoetan	2016	827	9,9 *	8,6	12,5		7,3	
Gaixotze-tasa	16. Haurren obesitatearen prebalentzia (0-5 urte)	2015	35	2,9 *	4,3	8,7		2,0	
	17. Diabetesa diagnostikaturiko pertsonen prebalentzia	2017	912	7,0	7,1	9,0		4,6	
Osasun Sistema	18. HbA1c-ren neurketa duten diabetikoak	2016	576	62,6 *	67,8	47,4		94,2	
	19. TA-ren neurketa duten hipertentsoak	2016	1.222	51,5 *	65,4	49,9		90,7	
Heriotza-tasa	20. Emakumezkoen bizi-itxaropena jaiotzean	2008-2015	-	85,7	86,2	83,6		87,6	
	21. Gizonezkoen bizi-itxaropena jaiotzean	2008-2015	-	80,4	80,1	78,0		84,1	

Adierazleen iturria: 1-2: Bizit. Mugimendu Nat.; 3: Zentsua; 4: Bizit. Aktiboaren Ink.; 5: Errenta Estat.; 6-8: Errolda; 10-12: Naf. Gazteen Ink.; 13: Bizi-Baldintzen Ink.; 14-15: Botika Prest.; 9, 16-19: Oin.Osasun Lag.; 20-21: Naf. Osasun Pub. eta Lan Osas. Inst.

Iruñeko eskualdeko adierazleak, Nafarroa 2000 zonifikazioaren arabera (NEI). Irudian adierazten diren balioen kopurua: 3., 4. eta 13. adierazleetan, 7; 10-12. adierazleetan, 6.

* Nabarmen desberdinak ($p < 0,05$) Nafarroako emaitzatik (bizimoduaren, gaixotze-tasaren, osasun sistemaren eta heriotza-tasaren adierazleentarako egindako kontrastea). **1.** Jaiotze-tasa gordina (%); **2.** Urteko ugalkortasun-tasa berariazkoa (%) 14-19 urteko ametan; **3.** 2. gradu ikasketak burutu ez dituzten 20-24 urteko gazteen %; **4.** Langabetuen % biztanleria aktiboaren aldean, 4 hiruhilekoko batez bestekoa; **5.** Etxeko guztien errentaren baturak pobrezia atalasetik behara egiten duenean, halako etxeetan bizi diren pertsonen % (kontsumo unitate bakoitzeko urteko diru-sarreraren medianaren %30, pertsonen banaketa hartuta. Pobrezia atalasea, 2015ean: 5150 €); **6.** ≥ 65 urteko pertsonen %, 15-64 urteko pertsona guztien aldera; **7 eta 8.** Bakarrik bizi diren ≥ 80 urteko pertsonen %, adin horretan familiaren etxebizitzetan bizi diren guztien aldean; **9.** 170-190 egunetara partez edo osotara amagandik edoskitzen duten bularreko haurren %; **10.** Ohiko jardueran nahiz aisialdian jarduera fisiko urria edo batere egiten ez duten 14 – 29 urteko gazteen %; **11.** Azken 30 eguneko kontsumo trinkoa edo betekada (*binge drinking*) egin duten 14-29 urteko gazteen % (4 EUE edo gehiago emakumeen artean, eta 5 EUE edo gehiago gizonezkoen artean, bi orduz); **12.** Egunero tabakoa kontsumitzen duten 14-29 urteko gazteen %; **13.** Egunero tabakoa kontsumitzen duten ≥ 15 urteko pertsonen %; **14 eta 15.** Azken urtean, talde hauetarikoren bateko 3 ontzi gutxienez kontsumitu dituzten pertsonen tasa doitu: N50B antsiolitikoak, N05C hipnotikoak eta lasaigarriak eta/edo N06A antidepressiboak (T. gordina: emakumezkoak 15,2 eta gizonezkoak 7,7); **16.** Obesitatearen prebalentzia doitu 0 - 5 urteko biztanlerian, OMEak haurren hazkunderako dituen patroiaren arabera definiturik (z-score ≥ +2); **17.** 2 motako diabetesa duten ≥ 20 urteko pertsonen prebalentzia doitu (T. gordina: 5,6); **18.** 2 motako diabetesa izanik, azken urtean hemoglobina glikosilatuaen neurketa (HbA1c) izan duen biztanleriaren %; **19.** Azken urtean hipertentsioa diagnostikatu eta tentsio arteriala neurtu zaion biztanleriaren %; **20 eta 21.** Pertsona bat egungo heriotzatasaren arabera ustez biziko den batez besteko urte kopurua.